

Донбаська державна машинобудівна академія (ДДМА)

Факультет інтегрованих технологій та обладнання

Кафедра Хімії та охорони праці

Затверджую:

Декан факультету інтегрованих
технологій та обладнання

 О.І. Гринь
« 1 » вересня 2022 р.

Гарант освітньо-професійної
програми, д.х.н., професор

 М.А. Турчанін
« 1 » вересня 2022 р.

Розглянуто і схвалено на засіданні

кафедри хімії та охорони праці

Протокол № 1 від 30.08.2022 р.

Завідувач кафедри

 А.П. Авдєєнко
« 30 » серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Педагогіка середньої школи»

рівень вищої освіти

галузь знань

спеціальність

ОПП

відділення

перший (бакалаврський)

10 Природничі науки

102 Хімія

Хімія харчових продуктів

денне, 4 курс

Розробник:

Шубна Олена Василівна, доцент кафедри менеджменту

2022/23 навч. рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузі знань, напрями підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів–6,0	Галузь знань <u>10 Природничі науки</u>	Вільного вибору	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 102 Хімія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	
Індивідуальне завдання – 1		Триместр	
Загальна кількість годин – 180		7	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5,0 самостійної роботи студента –7,0		Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції
			45 год
	Практичні		
	30		
	Лабораторні		
	0		
	Самостійна робота		
	105		
Індивідуальне завдання: 1			
Вид контролю: іспит			

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів знань, умінь та компетенцій щодо організації процесів навчання й виховання як педагогічної взаємодії з учнями, особистісного ставлення до педагогічної діяльності.

Завдання курсу:

- 1) донести до студентів суспільне значення педагогічної діяльності;
- 2) ознайомити з основами історії педагогіки, дидактики, теорії виховання та загальними засадами організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти;
- 3) сформувати вміння організовувати освітній процес та взаємодіяти з учнями;
- 4) сприяти виробленню компетентностей, необхідних для творчої педагогічної діяльності.

Вивчення дисципліни передбачає :

- вивчення сутності головних педагогічних категорій;
- ознайомлення з методами науково-педагогічних досліджень;
- вивчення основних віх історичного розвитку освіти в Україні та за кордоном;
- аналіз особливостей розвитку особистості;
- ознайомлення з тенденціями розвитку освіти у сучасному світі;
- вивчення сутності, структури та особливостей процесу навчання у школі;
- ознайомлення з традиційними та інтерактивними методами навчання;
- вивчення критеріїв оцінювання діяльності педагога та учня;
- ознайомлення з сутністю, напрямками, формами і методами виховання учнів.

Основні загальнокультурні та фахові компетенції

В результаті вивчення дисципліни бакалаври студенти повинні бути здатними організовувати власну професійну діяльність на сучасних педагогічних засадах та мати такі основні загальнокультурні та професійні компетенції:

Загальні компетенції:

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність працювати у команді, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, відповідати за навчання інших;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

– здатність бути критичним і самокритичним.

Фахові компетентності спеціальності:

– здатність вчити знанням та способам їх одержання, формувати навчальну діяльність учнів.

Програмні результати навчання

– працювати самостійно або в групі, отримати результат у межах обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та наукову добросовісність;

– вміти аналізувати та використовувати державні нормативні документи для планування і конструювання основних видів навчальної діяльності учнів, створення рівноправного і справедливого освітнього середовища;

– вміти організувати співпрацю учнів, контролювати й об'єктивно оцінювати їхні навчальні досягнення, ефективно працювати в педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки та історії педагогіки

Тема 1. Педагогіка як наука

Сутність педагогіки як науки, її об'єкт, предмет і завдання. Функції педагогіки: загальнотеоретична, прогностична, практична. Педагогіка як наука і мистецтво. Основні етапи розвитку педагогіки і освіти. Основні напрями модернізації системи вітчизняної освіти на сучасному етапі. Основні категорії педагогіки: виховання, освіта, освітній процес, навчання. Система педагогічних наук. Історія педагогіки.

Тема 2. Логіка і методи науково-педагогічного дослідження

Складники дослідження (об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза, методи, наукова новизна і теоретичне значення, практична значущість дослідження). Принципи проведення наукових досліджень (цілісність, комплексне використання методів, об'єктивність, історизм, ефективність та ін.).

Основні рівні педагогічних досліджень: методологічний, теоретичний, емпіричний. Методи науково-педагогічних досліджень. Теоретичні методи дослідження (аналіз і синтез, індукція й дедукція, аналогія, узагальнення та інші). Емпіричні методи дослідження.

Етапи наукового дослідження: визначення проблеми, вивчення стану проблеми в літературі, аналіз шкільної практики, формулювання гіпотези, проведення експериментальної роботи, вивчення передового досвіду, узагальнення результатів, оформлення результатів дослідження і впровадження їх у життя.

Тема 3. Розвиток, виховання і соціалізація людської особистості

Поняття розвитку та соціалізації особистості. Види розвитку.

Спадковість і розвиток. Детермінована та змінна частини спадкової програми розвитку людини. Проблема успадкування спеціальних задатків, інтелектуальних і моральних якостей.

Вплив середовища на розвиток людини. Види середовища: природне (географічне) та соціальне; макро-, мезо-, мікросередовище.

Розвиток і виховання. Умови ефективного впливу виховання на розвиток особистості. Шляхи розвитку особистості школяра.

Діяльність і спілкування як чинники розвитку та соціалізації особистості.

Діагностика розвитку.

Сутність і зміст інклюзивної освіти.

Тема 4. Процес навчання, його закономірності та принципи

Поняття про дидактику як галузь педагогічної науки. Предмет дидактики. Основні дидактичні категорії. Дидактичні системи.

Сутність процесу навчання. Структурні компоненти процесу навчання.

Рушійні сили процесу навчання.

Функції процесу навчання: освітня, розвивальна, виховна, дослідницька, самоосвітня та їх взаємозв'язок.

Основні закономірності процесу навчання:

Принципи навчання: вихідні положення, що визначають зміст, організаційні форми і методи навчального процесу відповідно до цілей і закономірностей навчання.

Психологічний і педагогічний аспекти засвоєння учнями знань.

Основні етапи (ланки) процесу засвоєння знань: сприймання, осмислення і розуміння, узагальнення, закріплення, застосування знань, умінь і навичок.

Мотивація учіння школярів.

Процес навчання в сучасній зарубіжній школі.

Тема 5. Зміст сучасної загальної середньої освіти

Поняття змісту освіти. Суспільно-історичний характер змісту освіти.

Сутність компетентнісного підходу до визначення і формування змісту сучасної освіти.

11 ключових компетентностей учнів Нової української школи. Наскрізні вміння. Програмні результати навчання.

Стандарти освіти, проблеми їх розробки. Структура стандарту освіти в Україні. Інваріантний і варіативний складники змісту загальної середньої освіти. Профільність середньої освіти: академічне і професійне спрямування.

Тема 6. Загальні методи і засоби навчання

Поняття про методи навчання. Сутність, основні функції методів навчання.

Різні підходи до класифікації методів навчання. Характеристика методів навчання за Ю. К. Бабанським:

Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання в умовах Нової української школи.

Інтерактивні методи навчання.

Поняття про засоби навчання: їх характеристика та застосування в навчальному процесі.

Умови оптимального вибору методів і засобів навчання: врахування навчально-виховної мети, завдань, змісту навчального матеріалу, рівня підготовленості учнів, сформованості навчальних умінь і навичок, віку учнів,

рівня підготовки вчителя тощо. Академічна свобода вчителя у виборі методів і засобів навчання.

Основні методи та засоби навчання в зарубіжній теорії і практиці закладів загальної середньої освіти.

Тема 7. Форми навчання. Форми організації навчання

Види навчання. Сучасні концепції навчання. Характеристика їхніх структурних елементів.

Поняття про форми здобуття освіти, форми навчання та форми організації навчання в школі. Характеристика класно-урочної системи.

Урок як основна форма організації навчання. Типи і структура уроків у закладі загальної середньої освіти.

Підготовка вчителя до уроку.

Основні вимоги до сучасного уроку.

Нетрадиційні та нестандартні уроки.

Допоміжні (інші) форми організації навчання.

Домашня самостійна робота.

Основні форми організації навчання в зарубіжній теорії і практиці закладів загальної середньої освіти.

Тема 8. Система контролю і оцінювання результатів навчання учнів

Поняття про моніторинг, діагностику результатів навчання учнів та їх елементи.

Педагогічні вимоги до контролю знань, умінь і навичок.

Види, форми, форми організації, методи контролю та оцінювання результатів навчання учнів.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.

Форми, форми організації, методи контролю результатів навчання учнів.

Особливості системи контролю знань, умінь, навичок учнів у середніх школах країн.

Змістовний модуль 2 Теорія і практика виховання.

Тема 9. Процес виховання

Сутність процесу виховання. Виховний процес як система, його особливості та структура. Орієнтація виховного процесу в умовах Нової української школи. Рушійні сили процесу виховання.

Мета та чинники сучасного виховання. Структура виховної моделі національного виховання. Суб'єкти виховання: особистість, сім'я, школа, суспільство, держава.

Самовиховання та перевиховання, їх сутність.

Закономірності процесу виховання.

Принципи виховання. Характеристика основних принципів виховання та шляхи їх успішної реалізації.

Діагностика результатів процесу виховання. Критерії вихованості школярів.

Тема 10. Зміст виховання

Поняття змісту виховання в сучасній школі. Різні підходи до визначення змісту виховання.

Характеристика основних напрямів змісту виховання за традиційним підходом. Визначення їх сутності.

Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні.

Зміст шкільного виховання в зарубіжних країнах.

Тема 11. Методи виховання

Поняття про систему і технологію виховання. Сутність і види виховних систем. Концептуальні підходи до організації процесу виховання в умовах сучасної школи.

Поняття про методи, прийоми, засоби виховання. Взаємозв'язок методів, прийомів і засобів виховання.

Класифікація методів виховання.

Вибір методів виховання. Умови оптимального вибору методів виховання.

Технологія виховання в зарубіжній школі.

Тема 12. Позакласна виховна робота. Виховна робота класного керівника

Поняття позакласної виховної роботи. Особливості завдань позакласної виховної роботи, принципи її організації.

Система позакласної виховної роботи.

Роль класного керівника в реалізації сучасних завдань загальної середньої освіти, його функції.

Вимоги до особистісних і професійно-педагогічних якостей класного керівника. Професіограма класного керівника.

Організація діяльності класного керівника.

Планування та облік виховної роботи класного керівника.

Тема 13. Основи сімейного виховання, взаємодія школи і сім'ї

Місце і роль сімейного виховання в сучасних умовах.

Особливості змісту і технології сімейного виховання. Основні стилі взаємодії батьків і дітей: авторитетний батьківський контроль, владний, поблажливий. Специфіка основних методів, засобів і форм організації сімейного виховання.

Взаємозв'язок школи та сім'ї. Принципи взаємодії сім'ї та школи. Вплив школи на сімейне виховання. Педагогічна етика і такт у взаємовідносинах з батьками дітей. Педагогічна просвіта батьків.

Форми співучасті батьків у шкільних справах. Шляхи подолання негативного впливу сім'ї.

Тема 14. Педагогічна майстерність учителя як система

Сутність професійно-педагогічної діяльності вчителя, її структура. Специфіка мети, об'єкта, суб'єкта, засобів і результату педагогічної діяльності.

Поняття про педагогічну майстерність, її складники: професійна Критерії педагогічної майстерності: доцільність, продуктивність, оптимальність, творча активність.

Джерела і шляхи оволодіння педагогічною майстерністю.

Педагогічна техніка вчителя. Вербальні та невербальні засоби зовнішньої техніки вчителя.

Педагогічне спілкування. Поняття педагогічного спілкування, його функції. Види педагогічного спілкування Бар'єри спілкування.

Основні стилі педагогічного спілкування.

Тема 15. Система освіти в Україні

Школознавство як розділ «Педагогіки».

Принципи освітньої діяльності в Україні.

Структура системи освіти в Україні: дошкільна освіта, повна загальна середня освіта, позашкільна освіта, спеціалізована освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, фахова передвища освіта, вища освіта, освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта.

Освітні кваліфікації.

Тема 16. Наукові основи управління закладом загальної середньої освіти

Принципи управління закладом загальної середньої освіти. Функції управління.

Структура державного управління освітою в Україні.

Органи управління закладом загальної середньої освіти.

Внутрішньошкільне управління освітнім процесом.

Методична робота в закладі загальної середньої освіти, її завдання, зміст та форми. Методичні об'єднання. Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Шкільна документація.

3. Структура навчальної дисципліни (повна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки та історії педагогіки						
Тема 1 Педагогіка як наука	10	2	1	-	-	7
Тема 2 Логіка і методи науково-педагогічного дослідження	11	2	2	-	-	7
Тема 3 Розвиток, виховання і соціалізація людської особистості	11	2	2	-	-	7
Тема 4 Процес навчання, його закономірності та принципи	12	4	2	-	-	6
Тема 5 Зміст сучасної загальної середньої освіти	12	4	2	-	-	6
Тема 6 Загальні методи і засоби навчання	11	2	2	-	-	7
Тема 7 . Форми навчання. Форми організації навчання	12	4	2	-	-	6
Тема 8 Система контролю і оцінювання результатів навчання учнів	12	4	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1	91	24	15	-	-	52
Змістовий модуль 2. Теорія і практика виховання						
Тема 9 Процес виховання	11	2	2	-	-	7
Тема 10 Зміст виховання	12	3	2	-	-	7
Тема 11 Методи виховання	12	4	2	-	-	6
Тема 12 Позакласна виховна робота. Виховна робота класного керівника	10	2	1	-	-	7
Тема 13 Основи сімейного виховання, взаємодія школи і сім'ї	11	2	2	-	-	7
Тема 14 Педагогічна майстерність учителя як система	11	2	2	-	-	7
Тема 15 Система освіти в Україні	11	3	2	-	-	6
Тема 16 Наукові основи управління закладом загальної середньої освіти	11	3	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2	89	21	15	-	-	53
Усього годин	180	45	30	-	-	105

4 Лекції

Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки та історії педагогіки

Тема 1. Педагогіка як наука

Сутність педагогіки як науки, її об'єкт, предмет і завдання. Функції педагогіки: загальнотеоретична, прогностична, практична. Педагогіка як наука і мистецтво. Основні етапи розвитку педагогіки і освіти. Основні напрями модернізації системи вітчизняної освіти на сучасному етапі. Основні категорії

педагогіки: виховання, освіта, освітній процес, навчання. Система педагогічних наук. Історія педагогіки.

Дидактичні засоби: роздавальний матеріал, слайди.

Література: [1, ст. 1; 2; 3, с. 5-11].

Завдання на СРС: взаємозв'язок педагогіки з психологією та іншими науками [3, с. 10].

Тема 2. Логіка і методи науково-педагогічного дослідження

Складники дослідження (об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза, методи, наукова новизна і теоретичне значення, практична значущість дослідження). Принципи проведення наукових досліджень (цілісність, комплексне використання методів, об'єктивність, історизм, ефективність та ін.).

Основні рівні педагогічних досліджень: методологічний, теоретичний, емпіричний. Методи науково-педагогічних досліджень. Теоретичні методи дослідження (аналіз і синтез, індукція й дедукція, аналогія, узагальнення та інші). Емпіричні методи дослідження.

Етапи наукового дослідження: визначення проблеми, вивчення стану проблеми в літературі, аналіз шкільної практики, формулювання гіпотези, проведення експериментальної роботи, вивчення передового досвіду, узагальнення результатів, оформлення результатів дослідження і впровадження їх у життя.

Дидактичні засоби: роздавальний матеріал, слайди.

Література: [3, с. 12-15; 4].

Завдання на СРС: Організація наукової роботи студентів в університеті. Навчально-наукові й кваліфікаційні роботи студентів. [4].

Тема 3. Розвиток, виховання і соціалізація людської особистості

Поняття розвитку та соціалізації особистості. Види розвитку.

Спадковість і розвиток. Детермінована та змінна частини спадкової програми розвитку людини. Проблема успадкування спеціальних задатків, інтелектуальних і моральних якостей.

Вплив середовища на розвиток людини. Види середовища: природне (географічне) та соціальне; макро-, мезо-, мікросередовище.

Розвиток і виховання. Умови ефективного впливу виховання на розвиток особистості. Шляхи розвитку особистості школяра.

Діяльність і спілкування як чинники розвитку та соціалізації особистості.

Діагностика розвитку.

Сутність і зміст інклюзивної освіти.

Дидактичні засоби: роздавальний матеріал, слайди.

Література: [1, ст. 19-20; 2; 6].

Завдання на СРС: Сутність і зміст інклюзивної освіти.

Тема 4. Процес навчання, його закономірності та принципи

Поняття про дидактику як галузь педагогічної науки. Предмет дидактики. Основні дидактичні категорії. Дидактичні системи.

Сутність процесу навчання. Структурні компоненти процесу навчання.

Рушійні сили процесу навчання.

Функції процесу навчання: освітня, розвивальна, виховна, дослідницька,

самоосвітня та їх взаємозв'язок.

Основні закономірності процесу навчання:

Принципи навчання: вихідні положення, що визначають зміст, організаційні форми і методи навчального процесу відповідно до цілей і закономірностей навчання.

Психологічний і педагогічний аспекти засвоєння учнями знань.

Основні етапи (ланки) процесу засвоєння знань: сприймання, осмислення і розуміння, узагальнення, закріплення, застосування знань, умінь і навичок.

Мотивація учіння школярів.

Процес навчання в сучасній зарубіжній школі.

Дидактичні засоби: роздавальний матеріал, слайди.

Література: [1; 3; 7].

Завдання на СРС: Мотивація учіння школярів. Види мотивів.

Тема 5. Зміст сучасної загальної середньої освіти

Поняття змісту освіти. Суспільно-історичний характер змісту освіти.

Сутність компетентнісного підходу до визначення і формування змісту сучасної освіти.

11 ключових компетентностей учнів Нової української школи. Наскрізні вміння. Програми результати навчання.

Стандарти освіти, проблеми їх розробки. Структура стандарту освіти в Україні. Інваріантний і варіативний складники змісту загальної середньої освіти. Профільність середньої освіти: академічне і професійне спрямування.

Дидактичні засоби: роздавальний матеріал, слайди.

Література: [1; 2; 6; 7].

Завдання на СРС: особливості побудови змісту освіти в середніх школах країн

Тема 6. Загальні методи і засоби навчання

Поняття про методи навчання. Сутність, основні функції методів навчання.

Різні підходи до класифікації методів навчання. Характеристика методів навчання за Ю. К. Бабанським:

Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання в умовах Нової української школи.

Інтерактивні методи навчання.

Поняття про засоби навчання: їх характеристика та застосування в навчальному процесі.

Умови оптимального вибору методів і засобів навчання: врахування навчально-виховної мети, завдань, змісту навчального матеріалу, рівня підготовленості учнів, сформованості навчальних умінь і навичок, віку учнів, рівня підготовки вчителя тощо. Академічна свобода вчителя у виборі методів і засобів навчання.

Основні методи та засоби навчання в зарубіжній теорії і практиці закладів загальної середньої освіти.

Дидактичні засоби: роздавальний матеріал, слайди.

Література: [1, ст. 54; 2; 6].

Завдання на СРС: поєднання словесних, індуктивних, проблемно-пошукових методів навчання на прикладі одного з уроків хімії (клас, тема уроку – за вибором студента).

Тема 7. Форми навчання. Форми організації навчання

Види навчання. Сучасні концепції навчання. Характеристика їхніх структурних елементів.

Поняття про форми здобуття освіти, форми навчання та форми організації навчання в школі. Характеристика класно-урочної системи.

Урок як основна форма організації навчання. Типи і структура уроків у закладі загальної середньої освіти.

Підготовка вчителя до уроку.

Основні вимоги до сучасного уроку.

Нетрадиційні та нестандартні уроки.

Допоміжні (інші) форми організації навчання.

Домашня самостійна робота.

Основні форми організації навчання в зарубіжній теорії і практиці закладів загальної середньої освіти.

Дидактичні засоби: роздавальний матеріал, слайди.

Література: [1, ст. 54; 7].

Завдання на СРС: та недоліки класно-урочної системи навчання.

Тема 8. Система контролю і оцінювання результатів навчання учнів

Поняття про моніторинг, діагностику результатів навчання учнів та їх елементи.

Педагогічні вимоги до контролю знань, умінь і навичок.

Види, форми, форми організації, методи контролю та оцінювання результатів навчання учнів.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.

Форми, форми організації, методи контролю результатів навчання учнів.

Особливості системи контролю знань, умінь, навичок учнів у середніх школах країн.

Змістовний модуль 2 Теорія і практика виховання.

Дидактичні засоби: роздавальний матеріал, слайди.

Література: [1, ст. 41, ст. 42; 2; 8].

Завдання на СРС: аналіз зв'язків між структурними елементами системи діагностики результатів навчання школярів.

Тема 9. Процес виховання

Сутність процесу виховання. Виховний процес як система, його особливості та структура. Орієнтація виховного процесу в умовах Нової української школи. Рушійні сили процесу виховання.

Мета та чинники сучасного виховання. Структура виховної моделі національного виховання. Суб'єкти виховання: особистість, сім'я, школа, суспільство, держава.

Самовиховання та перевиховання, їх сутність.

Закономірності процесу виховання.

Принципи виховання Характеристика основних принципів виховання та

шляхи їх успішної реалізації.

Діагностика результатів процесу виховання. Критерії вихованості школярів.

Дидактичні засоби: роздавальний матеріал, слайди.

Література: [1, ст. 53; 2; 7; 8].

Завдання на СРС: педагогічні умови успішного самовиховання школярів у сучасних умовах.

Тема 10. Зміст виховання

Поняття змісту виховання в сучасній школі. Різні підходи до визначення змісту виховання.

Характеристика основних напрямів змісту виховання за традиційним підходом. Визначення їх сутності.

Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні.

Зміст шкільного виховання в зарубіжних країнах.

Дидактичні засоби: роздавальний матеріал, слайди.

Література: [1; 8; 9].

Завдання на СРС: визначення виховного потенціалу предмету «Хімія»

Тема 11. Методи виховання

Поняття про систему і технологію виховання. Сутність і види виховних систем. Концептуальні підходи до організації процесу виховання в умовах сучасної школи.

Поняття про методи, прийоми, засоби виховання. Взаємозв'язок методів, прийомів і засобів виховання.

Класифікація методів виховання.

Вибір методів виховання. Умови оптимального вибору методів виховання.

Технологія виховання в зарубіжній школі.

Дидактичні засоби: роздавальний матеріал, слайди.

Література: [3; 7; 8].

Завдання на СРС: умови оптимального вибору та ефективного застосування методів виховання.

Тема 12. Позакласна виховна робота. Виховна робота класного керівника

Поняття позакласної виховної роботи. Особливості завдань позакласної виховної роботи, принципи її організації.

Система позакласної виховної роботи.

Роль класного керівника в реалізації сучасних завдань загальної середньої освіти, його функції.

Вимоги до особистісних і професійно-педагогічних якостей класного керівника. Професіограма класного керівника.

Організація діяльності класного керівника.

Планування та облік виховної роботи класного керівника.

Дидактичні засоби: роздавальний матеріал, слайди.

Література: [1, ст. 14; 3; 8].

Завдання на СРС: Технологія колективної творчої справи

Тема 13. Основи сімейного виховання, взаємодія школи і сім'ї

Місце і роль сімейного виховання в сучасних умовах.

Особливості змісту і технології сімейного виховання. Основні стилі взаємодії батьків і дітей: авторитетний батьківський контроль, владний, поблажливий. Специфіка основних методів, засобів і форм організації сімейного виховання.

Взаємозв'язок школи та сім'ї. Принципи взаємодії сім'ї та школи. Вплив школи на сімейне виховання. Педагогічна етика і такт у взаємовідносинах з батьками дітей. Педагогічна просвіта батьків.

Форми співучасті батьків у шкільних справах. Шляхи подолання негативного впливу сім'ї.

Дидактичні засоби: роздавальний матеріал, слайди.

Література: [1, ст. 55; 7; 8].

Завдання на СРС: умови ефективного виховання дітей у сім'ї.

Тема 14. Педагогічна майстерність учителя як система

Сутність професійно-педагогічної діяльності вчителя, її структура. Специфіка мети, об'єкта, суб'єкта, засобів і результату педагогічної діяльності.

Поняття про педагогічну майстерність, її складники: професійна Критерії педагогічної майстерності: доцільність, продуктивність, оптимальність, творча активність.

Джерела і шляхи оволодіння педагогічною майстерністю.

Педагогічна техніка вчителя. Вербальні та невербальні засоби зовнішньої техніки вчителя.

Педагогічне спілкування. Поняття педагогічного спілкування, його функції. Види педагогічного спілкування Бар'єри спілкування.

Основні стилі педагогічного спілкування.

Дидактичні засоби: роздавальний матеріал, слайди.

Література: [1, ст. 54; 8; 10;].

Завдання на СРС: способи формування внутрішньої техніки вчителя.

Тема 15. Система освіти в Україні

Школознавство як розділ «Педагогіки».

Принципи освітньої діяльності в Україні.

Структура системи освіти в Україні: дошкільна освіта, повна загальна середня освіта, позашкільна освіта, спеціалізована освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, фахова передвища освіта, вища освіта, освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта.

Освітні кваліфікації.

Дидактичні засоби: роздавальний матеріал, слайди.

Література: [1, ст. 1, ст. 6; 7; 8].

Завдання на СРС: цикли освітнього процесу в загальній середній освіті.

Тема 16. Наукові основи управління закладом загальної середньої освіти

Принципи управління закладом загальної середньої освіти. Функції управління.

Структура державного управління освітою в Україні.

Органи управління закладом загальної середньої освіти.

Внутрішньошкільне управління освітнім процесом.

Методична робота в закладі загальної середньої освіти, її завдання, зміст та форми. Методичні об'єднання. Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Шкільна документація.

Дидактичні засоби: роздавальний матеріал, слайди.

Література: [7; 8].

Завдання на СРС: фінансування та художнє оформлення закладу загальної середньої освіти.

5. Практичні заняття

№	Найменування роботи	Кількість годин
1	Педагогіка як наука	1
2	Логіка і методи науково-педагогічного дослідження	2
3	Розвиток, виховання і соціалізація людської особистості	2
4	Процес навчання, його закономірності та принципи	2
5	Зміст сучасної загальної середньої освіти	2
6	Загальні методи і засоби навчання	2
7	Форми навчання. Форми організації навчання	2
8	Система контролю і оцінювання результатів навчання учнів	2
9	Процес виховання	2
10	Зміст виховання	2
11	Методи виховання	1
12	Позакласна виховна робота. Виховна робота класного керівника	2
13	Основи сімейного виховання, взаємодія школи і сім'ї	2
14	Педагогічна майстерність учителя як система	2
15	Система освіти в Україні	2
16	Наукові основи управління закладом загальної середньої освіти	2
Разом		30

6. Самостійна робота

Назва теми	Кількість годин
Педагогіка як наука	7
Логіка і методи науково-педагогічного дослідження	7
Розвиток, виховання і соціалізація людської особистості	7
Процес навчання, його закономірності та принципи	6
Зміст сучасної загальної середньої освіти	6
Загальні методи і засоби навчання	7

Форми навчання. Форми організації навчання	6
Система контролю і оцінювання результатів навчання учнів	6
Процес виховання	7
Зміст виховання	7
Методи виховання	6
Позакласна виховна робота. Виховна робота класного керівника	7
Основи сімейного виховання, взаємодія школи і сім'ї	7
Педагогічна майстерність учителя як система	7
Система освіти в Україні	6
Наукові основи управління закладом загальної середньої освіти	6
Разом	105

7. Індивідуальні завдання

З метою перевірки результатів самостійної роботи здобувачі готують презентацію за темами:

1. Шляхи використання в Україні передового педагогічного досвіду розвинутих країн у сфері освіти.
2. Індивідуалізація навчання учнів в умовах сучасної школи.
3. Система коригуючої діяльності вчителя в процесі роботи з дітьми.
4. Система роботи школи з обдарованими дітьми.
5. Закономірності і педагогічні умови розвитку дітей у процесі навчання.
6. Шляхи розвитку пізнавального інтересу учнів у процесі вивчення хімії.
7. Оптимізація самостійної роботи учнів.
8. Оптимізація методів навчання в сучасній школі.
9. Співробітництво вчителя і учня в навчанні.
10. Підвищення об'єктивності оцінювання результатів навчання учнів.
11. Вдосконалення методів та форм організації контролю знань, умінь та навичок учнів.
12. Оптимізація типів і структури уроків у сучасній школі.
13. Аналіз передового педагогічного досвіду щодо підвищення якості знань і підготовки учнів до життя.
14. Порівняльний аналіз форм організації навчання в середніх школах України та країнах ЄС.
15. Вплив стилю поведінки батьків на соціальний розвиток дитини.
16. Новітні підходи до технології виховання.
17. Технологія особистісно орієнтованого виховання.
18. Місце та роль громадського самоврядування в управлінні закладом загальної середньої освіти.
19. Зміст управління навчально-виховним процесом сучасної школи.
20. Наукова організація праці вчителя хімії.
22. Шляхи формування педагогічної майстерності вчителя хімії.

Презентації виконуються самостійно відповідно до варіанту та захищаються на практичних заняттях.

8. Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – самостійна робота, підготовка презентації, модульна контрольна робота.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

9. Методи контролю

Контроль знань студентів передбачає проведення вхідного, поточного і підсумкового контролю.

Вхідний контроль знань проводиться на першому тижні сьомого триместру, в якому вивчається навчальна дисципліна, і включає контроль залишкових знань з окремих навчальних дисциплін, які передують вивченню дисципліни «Педагогіка середньої школи» і є базовими для її засвоєння.

Поточний контроль знань студентів включає наступні види:

- письмові самостійні роботи;
- виконання індивідуального завдання (підготовка презентації як результат самостійної роботи студента) та його захист;
- письмова контрольна робота.

Підсумковий контроль знань включає наступні види:

- екзамен (письмовий) після завершення вивчення дисципліни наприкінці 7-го триместру;
- визначення рейтингу за підсумками роботи студента в триместрі і рейтингу з навчальної дисципліни.

10. Критерії оцінювання знань студентів

Контроль знань студентів здійснюється за рейтинговою накопичувальною (100-бальною) системою, яка передбачає складання обов'язкових контрольних точок (ОКТ). Максимальна кількість балів (100) при оцінюванні знань здобувачів з навчальної дисципліни формується з двох частин, з коефіцієнтом 0,5 кожна: за поточну успішність 100 балів; на екзамені 100 балів. Підсумкова оцінка за екзамен виставляється за 100-бальною шкалою.

Переведення набраних студентом балів за 100-бальною шкалою в оцінки за національною (5-бальною) шкалою та шкалою ECTS здійснюється в відповідності до таблиці:

Рейтинг студента за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
90-100 балів	відмінно	A

81-89 балів	добре	B
75-80 балів	добре	C
65-74 балів	задовільно	D
55-64 балів	задовільно	E
30-54 балів	незадовільно з можливістю	FX
1-29 балів	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Контрольні роботи з теоретичної та практичної частин дисципліни за модулями розподілені таким чином:

СИСТЕМА ОЦІНКИ					
Склад модулів		Сума балів	ECST	Оцінка	Рівень компетентності
Форми та методи контролю	Рейтингова оцінка, бали	90 - 100	A	відмінно	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння об'єднувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при цьому поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.
Вхідний контроль	5	81 - 89	B	добре	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни
Самостійна робота 1	20	75 - 80	C		Достатній Конкретний рівень, за вивченням матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
Самостійна робота 2	20				
Індивідуальне завдання (презентація, як результат самостійної роботи студента)	25	65 - 74	D	задовільно	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни
		55 - 64	E		Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни
Модульна контрольна робота	30	30 - 54	FX	незадовільно	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни
		0 - 29	F		Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни
Підсумковий екзамен	100				

Семестровий графік навчального процесу та контролю знань

Вид навчальних занять або контролю	Розподіл між учбовими тижнями															Вид підсумкового контролю
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Лекції	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	3	МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ ІСПИТ
Лаб. роботи																
Практика		2		2		2		2		2		2		3		
КСР		КСР		КСР		КСР		КСР		КСР		КСР		КСР		
Контроль	БК			СР1			СР 2					ЗІЗ			КР	
Модулі	●—————● М1							●—————● М2								
Контроль по модулю №1	БК			СР1			СР2									
Контроль по модулю №2												ЗІЗ			КР	

ЗІЗ- захист індивідуального завдання; СР – письмова самостійна робота; КР– письмова контрольна робота; КСР – консультація

11. Рекомендована література

1. Закон України «Про освіту». URL : www.golos.com.ua/article/294010
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
3. Педагогіка: конспект лекцій. Ужгород: Видавництво УЖНУ «Говерла», 2017. 100 с.
4. Соловей М. І., Кудіна В. В., Спіцин Є. С. Методологія та технологія науково-педагогічних досліджень: посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Ленвіт, 2009. 192 с.
5. Історія педагогіки: Навч. метод. посібник. Вид. 4-те,. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 190 с.
6. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Вид-во дім «Плеяди», 2017. 206 с. URL : <http://nus.org.ua/pr-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf>
7. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої школи. URL : mon.gov.ua/новини%202016/12/05/Konceptziya.pdf
8. Пашенко М. І., Красноштан І. В. Педагогіка. Київ : Вид-во ЦУЛ, 2019. 228 с.
9. Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2020–2025 роки. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2020-%D0%BF#Text>
10. Гук К. О. Професійне вдосконалення педагога у контексті концепції «Нова українська школа». URL : <https://naurok.com.ua/stattya-profesiyne-vdoskonalennya-pedagoga-u-konteksti-konceptcii-novo-uk>

12. Інформаційні ресурси

1. www.mon.gov.ua МОН України.
2. www.library.edu-ua.net/ Державна наук.-пед. бібліотека ім. В.О.Сухомлинського.
3. www.nbuv.gov.ua Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
4. www.ukped.com педагогічна література.
5. <http://enc-dic.com/pedagogics> педагогічна енциклопедія.
6. www.pedmir.at.ua сайт для педагогів-організаторів.